

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.050.59.2024.DT
3294693.12933447.10426784
Warszawa, 22-07-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Piotra Górnikiewicza w sprawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (interpelacja nr K10INT3731), przedstawiam następujące wyjaśnienia.

W swoim wystąpieniu Pan Poseł zwraca uwagę na podnoszony przez społeczności lokalne oraz organy samorządu terytorialnego problem budowy nowych instalacji radiokomunikacyjnych w lokalizacjach budzących obawy w kontekście ich negatywnego wpływu na zdrowie ludzkie i środowisko naturalne. Wskazuje na brak narzędzi umożliwiających samorządom udział w ochronie środowiska lokalnego wobec braku możliwości „blokowania” realizacji przedsięwzięć kwalifikowanych jako inwestycje celu publicznego. Zwraca uwagę na możliwość rozwiązania problemu jedynie na szczeblu centralnym, poprzez zmiany które miałyby zostać wprowadzone do prawodawstwa krajowego. W opinii Pana Posła zaistniały stan rzeczy jest rezultatem zmiany rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko¹, skutkującej wykreśleniem z niego zapisów wyszczególniających instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko wymagające uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed realizacją inwestycji.

W tym miejscu informuję, że zagadnienie ww. zmiany rozporządzenia było już przedmiotem podobnych wystąpień kierowanych do resortu. Na wstępie zaznaczyć należy, że wnioskodawcą przedmiotowej zmiany rozporządzenia i organem który odpowiadał za przeprowadzenia całego procesu legislacyjnego był Minister Cyfryzacji, który w uzasadnieniu projektu szeroko uzasadniał potrzebę usunięcia tych inwestycji z katalogu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Potrzeba nowelizacji rozporządzenia została wskazana w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) jako element reformy w Komponentie C1.2. *Podniesienie poziomu dostępności i wykorzystania nowoczesnej sieci przewodowej*

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1071)

i bezprzewodowej na potrzeby społeczne i gospodarcze jest jednym z kamieni milowych niezbędnych do osiągnięcia w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Nadrzędnym celem ustawodawcy było przyspieszenie procesu powstawania gęstszej sieci telekomunikacyjnej, co nabierało szczególnego znaczenia podczas panującej pandemii i konieczności korzystania z pracy i nauki zdalnej.

Co istotne, przyjęcie takiej zmiany nie było sprzeczne z celem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w *sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko*², który zakłada objęcie nadzorem prawnym przede wszystkim ściśle skonkretyzowanych (pod względem stopnia negatywnego wpływu na środowisko) przedsięwzięć z różnych sektorów gospodarki. Chociaż omawiany rodzaj przedsięwzięć nie jest obojętny dla środowiska, to nie został wymieniony w załącznikach do rzeczony dyrektywy. Dlatego pierwotne ujęcie go w rozporządzeniu w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko było swego rodzaju nadregulacją względem unijnego prawa.

Zaproponowane w projekcie rozporządzenia zmiany z zakresu dostosowania przepisów do postanowień dyrektywy 2011/92/UE sporządzono w oparciu o analizę prawodawstwa UE oraz doświadczenie organów wydających decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach. Warto w tym miejscu nadmienić, że jednym z rozpatrywanych kryteriów oceny skutków procedowanych zmian był m.in. aspekt wpływu na zdrowie ludzi. Przebieg procesu legislacyjnego wraz z etapem konsultacji publicznych, zgłoszonymi w procesie opiniowania uwagami (w tym uwagami dotyczącymi wpływu na zdrowie ludzi) i odniesieniami do nich - udokumentowany jest na stronach Rządowego Centrum Legislacji (<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12355351/katalog/12847216#12847216>).

Dostępne dane nie wskazują, by w wyniku zmiany rozporządzenia dopuszczono do realizacji przedsięwzięcia znacząco szkodliwe dla środowiska czy życia lub zdrowia ludzkiego, ani by ta zmiana faktycznie spowodowała szkodliwe skutki dla zdrowia obywateli.

Odnosząc się do pytania Pan Posła o możliwość powrotu do przepisów z wcześniejszego rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, informuję że aktualnie w Ministerstwie Klimatu i Środowiska (MKiŚ) ani w jednostce podległej – Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ) nie jest prowadzony proces legislacyjny w celu zmiany rozporządzenia Rady Ministrów w *sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*. Niemniej możliwość weryfikacji obowiązujących aktualnie przepisów prawa pod kątem ponownego wprowadzenia na listę przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko instalacji radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych i radiolokacyjnych nie jest wykluczona. Wymaga to jednak kompleksowej analizy, w tym zebrania doświadczeń organów ochrony środowiska związanych ze stosowaniem przepisów, które podlegać miałyby zmianie.

W kontekście postulowanego powrotu do pierwotnych zapisów należy zaznaczyć, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 września 2019 r. nie uwzględniało natężenia pola elektromagnetycznego oraz gęstości mocy mikrofalowej od stacji bazowej telefonii

² Rozporządzenie Rady Ministrów jest transpozycją załącznika I i II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r.

komórkowej. Rozporządzenie to dokonywało kwalifikowania przedsięwzięcia na podstawie równoważnej mocy promieniowanej izotropowo wyznaczonej dla pojedynczej anteny. Tymczasem obowiązujące przepisy dotyczące np. stacji bazowych telefonii komórkowej obligują inwestora do określenia charakterystycznych parametrów technicznych oraz przedstawienia danych charakteryzujących ich wpływ na środowisko. W szczególności reguluje to art. 52 ust. 2 ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*³. Inwestor na podstawie tych zapisów zobowiązany jest do dołączenia do dokumentacji dla właściwego organu m.in. graficznego rozkładu promieniowania elektromagnetycznego uwzględniającego wszystkie anteny nadawcze stacji bazowej o wartościach stanowiących sumę mocy, a nie pojedynczą antenę.

W kontekście podniesionych w wystąpieniu Pana Posła kwestii negatywnego wpływu na ludzkie zdrowie i życie oraz środowisko, tutejszy Organ, stoi na stanowisku iż obowiązujące przepisy ustawy *Prawo Ochrony Środowiska*⁴ (dalej „poś”) w stopniu dostatecznym regulują kwestie ochrony środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym, jak również nadzoru, kontroli oraz monitoringu pola elektromagnetycznego (dalej „PEM”). Ochronie przed polami elektromagnetycznymi dedykowany jest osobny dział poś (Dział VI). Uzupełnieniem przepisów ujętych w ww. dziale ustawy są regulacje art. 152 poś uprawniające organy ochrony środowiska do zobowiązania prowadzącego instalację mogącą negatywnie oddziaływać na środowisko do jej zgłoszenia. Zgłoszenie takie w sposób precyzyjny i jednoznaczny powinno określać m.in. wszystkie parametry źródeł pól elektromagnetycznych ujęte w dołączonym sprawozdaniu opracowanym przez akredytowany podmiot. Zmierzone poziomy PEM muszą być utrzymywane poniżej wartości dopuszczalnych, a sposób ich mierzenia oraz wartości graniczne są określone w odpowiednich rozporządzeniach. Właściciel urządzenia wytwarzającego PEM musi wykonać pomiary przed rozpoczęciem użytkowania, przy zmianie ustawienia urządzenia oraz w przypadku zmiany zabudowy w pobliżu urządzenia oraz poinformować właściwy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego o wynikach pomiarów w ciągu 30 dni. Każde niespełnienie powyższych wymagań podlega karze grzywny, aresztu lub ograniczenia wolności.

Wyniki pomiarów nie mogą przekraczać ustalonych poziomów dopuszczalnym, określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku*⁵ wydanym na podstawie art. 122 ust. 1 poś. W ww. rozporządzeniu Minister Zdrowia uznał, że ustalone wartości natężeń pól elektromagnetycznych oraz gęstości mocy w miejscach dostępnych dla ludności oraz na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową zapewniają ochronę zdrowia publicznego. Niedotrzymanie tych standardów jakości środowiska grozi zaś karą grzywny.

PEM jest również mierzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (dalej „GIOŚ”) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiskowego. Prawo ochrony środowiska obliguje GIOŚ do prowadzenia publicznie dostępnego rejestru terenów - z podziałem na

³ Ustawa z dnia 27 marca 2023 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.)

⁴ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.)

⁵ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz.U. 2019 poz. 2448)

tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i miejsca dostępne dla ludzi - w których poziom PEM został przekroczony. Rejestr ten można znaleźć na stronie <https://si2pem.gov.pl/>.

Na marginesie warto nadmienić, że proces lokalizowania i budowania nowych nadajników jest procesem złożonym, wieloetapowym i czasochłonnym. Decyzja o uruchomieniu nowej stacji bazowej lub jej rozbudowy wynika przede wszystkim z potrzeby zapewnienia odpowiedniego zasięgu użytkownikom lub z potrzeby zwiększenia pojemności sieci na obszarze, na którym jej wymagany zasięg jest już zapewniony. Zaś wybór miejsca, w którym ma powstać instalacja determinują różne czynniki. Operator dokonuje wyliczeń miejsc, w których ustawienie nowych urządzeń będzie najbardziej optymalne, a następnie dokonuje weryfikacji w terenie w celu znalezienia miejsca znajdującego się najbliżej wyliczonemu punktowi i jednocześnie dostępnego z punktu widzenia szeregu uwarunkowań i regulacji prawnych. Sprawdzane są m.in. zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, opcjonalnie wymagane jest uzyskanie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Inwestor musi ponadto zadbać o uregulowanie kwestii prawa dostępu do lokalizacji (kupno, dzierżawa) oraz przejść procedurę budowlaną. Co istotne, pojedyncza stacja bazowa nie pracuje w izolacji, jako niezależna, autonomiczna „wyspa radiowa”, lecz jest częścią dużej sieci. Tym samym, dobrane lokalizacje i parametry stacji muszą zapewnić taki poziom odbieranego sygnału radiowego, aby na skraju zasięgu określonej komórki (masztu) pozwalał on na zestawienie równoczesnego chwilowego połączenia z komórką sąsiednią. Determinantą lokalizacji stacji jest również funkcja jaką ma spełniać. W toku selekcji następuje odrzucenie takich miejsc, w których nie przebywają ludzie, czyli takich w których zapewnienie tam zasięgu byłoby nie do końca uzasadnione. Wszystkie ww. czynniki w znacznym stopniu ograniczają swobodę wyboru lokalizacji tego rodzaju inwestycji

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów